

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Szebenyi téren, a hűlkaputól kimenet balra a 24. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenként 4-szor, n. keddén, és szerdán délután. Ára évenként 3 ft. 6 c. Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr., 4-ör 4 kr., 5-ör 3 kr., 6-ör 2 kr., 7-ör 1 kr., 8-ör 10 c. Minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó hivatalnál kezeletik.

A nyitott cikkek sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középcze, STEIN J. Könyvkereskedése.

Előfizetési díj

K. KÖZLÖNY

1885-dik évi folyamára.

Egészévre 12 forint.

Félévre 6 „

Évnyegyedre 3 „

Az előfizetési pénz kiadó Stein János közép-czei könyvkereskedésbe küldendő, hol a megrendelt példány pontos megküldéséről intézkedve van.

Ügyvédek, ügyvédrendezés és az ősi institúciók.

III.

Az osztrák törvények szerinti ügyvédi szervezet nálunk a kivételes, ugynevezett Bach-rendszer idejében, és annak is a kezdetén léptetett életbe, akkor, midőn a jogeljárás elmélete minden kapcsolatba hozható következményeivel, érvényesítetté szándékolattal; annál fogva minden, a mi nemzeti és alkotmányos volt, mellőztetvén, helyébe idegen intézmények plantáltak; e korszakot, irányt és a merev összpontosítási törekvést felvéve tehát alig lehet csodálni, hogy az ügyvédi szervezetnek is a miénkel merőben ellentétes, és az akkor intézett czélnak megfelelő határozományai valának.

Azonban semmi sincs új a nap alatt. A múlt század utolsó előtti évtizedében egy éppen hasonló kísérlet vonult szép házában keresztül; ősi alkotmányunk, ősi institúcióink a közigazgatási és igazságszolgáltatási téren mind félrevertetvén, helyükbe idegen intézmények állítottak, és minden elvala követve, hogy ezek meghonosuljanak. De egy rövid évtized alatt kénytelen volt belátni a lángeszű, erős akaratu monarchia is, hogy a kísérlet czéltalan, és sikertelen egy oly szívós nemzet és annak oly institúciói ellen, melyeket saját erején, saját életéből fejtett ki, gyakran vérevel öntözött és szive melegével ápolt sok századokon keresztül; annál fogva utolsó óráiban, ugyszólván, végrendeletileg vissza vonta kísérleti intézkedéseit. Bekövetkezett az alkotmányos országgyűlés, ez visszaállítá az ősi alkotmányt, némi védbátyakkal biztosítva; visszahelyezé az ősi institúciókat minden járulékaival. Így a nemzet büszke önértéssel, meg nem tört lelki erővel, alkotmányához, nemzetiségéhez, egy minden más szerelme tárgyaihoz, melyeket megmentett, ragaszkodóban mint valaha, emelkedett ki e vész hullámaiból is, és a mit a történelem méltán feljegyezhet, e nemzet a csak hamar elkövetkezett schönbrunni proclamatio általi megkísértések, hagyományos jelleméhez illőleg hű maradt a dynastiához.

Hasonló okoknak és előzményeknek hasonló okozatai és következményei vannak. A mint ismétlődnek a történelmi események ugyanazon nemzet életében, a szerint érvényesítik magokat egyszersmind a kapcsolatos történelmi igazságok is.

A Bach-rendszer már egy idő óta azon stadiumban áll, melyben a József császár hasonló kísérlete volt akkor, midőn a végrendeletileg vissza vonta és megsemmisítvén; a Bach-rendszerre nézve is kiállított a visszahívó végrendelet 1860-ban october 20-án; hátra van tehát a teljességbe vétel, alkotmányos országgyűlés általi végleges visszaszervezés, ennek minél előbbi bekövetkezésére is meg vannak a kilátások. De történjék az bármikor, előbb avagy később, ezuttal is a végeredményben diadalt szerzendének magoknak a multkor is valósul történelmi igazságok; hű lesz a nemzet most is saját multjához, elődöihez, maga magához, ősi alkotmányához és institúcióhoz, rehabilitálni fog minden nemzeti intézményeket, megteszi azokon az előrehaladt kor és változott viszonyok kívánalmához képesti kijavításokat és még hőb ragaszkodással fog viseltetni e megint megmentett ősi hagyományokhoz, egy a fénynyébe visszaállított szent koronához is, a mely ragaszkodásnak most nagyobb sulya és imponáló értelme van, miután most már az alkotmány, a föld, egy

szóval: a haza nem csak egy kiváltságos osztály, hanem az egyenjogu honpolgárok milliói.

Napirenden van szomszédainknál minket azzal vádolni, hogy mi a világtól elmaradtunk, institúcióinkat nem fejlesztettük az idővel párhuzamban, ezek elavultak, és mégis mi vak előszeretettel és makacsul ragaszkodva ezekhez, az előre haladt kor színvonalán álló osztrák intézményeket, csak azért is léleköljük. E vádat az újabb korban feleszedredett jogtudósaink, kiknél az idegen törvények kezdenek vérré válni, ugy mások is, kik a visszaszervezéstől kenyerőket féltik, viszhangoztatják.

Elmaradtságunk vádjára röviden megjegyezhetjük, hogy míg nemzeti királyaink és fejedelmek alatt magunk urai voltunk, mindamellett, hogy a bel- és külviszályok erőnkét és időnkét nagy részt igénybe vették, karöltve tudunk haladni a mivel világgal, és sok oly kérdéseket tisztába hoztunk, mikről elleneink csak most kezdenek eszmélni, mint a többek között: a független egyház, vallások egyenlősége, kormányfelelősség stb. Ha a bekövetkezett uralkodás korszakában le mostanig, alkotmányunk értelmében, országgyűléseink tartatása maga rendén és idején megengedtetik, ha ezalatt annyit töltünk nem függő akadályokra és viszszaesésekre ne találjunk: kétségkívül ma bár melyik mivel nemzettel és bár mily szempontból kiállhatnók a versenyt. Az elmaradtságérti felelősség terhe tehát nem reánk sulyosul.

A mi különben institúcióinkat illeti: megengedjük, hogy ezek, az éppen most érintett okok miatt, egyfelől hézagosok, másfelől, kivált a legújabb viszonyok tekintetében, kiegészítelenek, de azért az osztrákokéval való egybehasonlítás után mindannyiszor azon meggyőződésre térünk vissza: hogy a miénk alapon jobbak, reánk inkább találnak, azért egy bekövetkező alkotmányos codificatio alkalmával ezeket lehet és kell alapul fektetni, s ahoz képest megtenni az előhaladt kor és változott viszonyok által igényelt kijavítást, idomítást és kiegészítést. Ez alkalommal felhasználhatjuk az idegen eredeti kútföket is, honnan az osztrákok is merítgettek sokat, mivel mint sajátjukkal kérkednek.

E meggyőződést bennünk nem csak a miénkhez való előszeretet, vagy az idegen elleni hagyományos gyűlölség — mi különben a behozatal körülli modor által keltetik — ébreszti, hanem előidézi és táplálja két természetes és igen hatalmas indok, mint megannyi lélektani igazság:

egyik az, hogy mi egyedül álló keleti faj vagyunk, a mi jogunk és minden institúciónk sajátosság eredeti, a nemzet életéből született és fejlődött évezreden keresztül, tehát csak is ez, és az idegen nem talál reánk, csak is ez, és az idegen nem egyezik hajlamunkkal, szellemünkkel és viszonyainkkal.

Másik az, hogy a mi institúcióink alkotmányos kormányzat alatt, alkotmányos uton és szellemben létesültek és őregbűltek, míg ellenben az osztrákokéi más uton fejlettek.

Bizony pedig az államszerkezeten, köz- és magánjogi törvényeken, közigazgatási, bírósági szervezeteken és minden intézményeken merőben más elv és fogalom, más tudomány és észjárás, más bölcsélet és lélektan, más szív és lélek, alak és lényeg vonul keresztül, a szerint, a mint azok egy szabad nemzet alkotmányos törvényhozásának, vagy egy korlátlan uralkodásnak kifolyásai.

Tegye bárki szembe a magyar és osztrák törvényeket, tanulmányozza azokat és azok fogalmainak bármely tárgyáról, észlelje, hogy mi az egyiknek és mi a másiknak tana, és értelmezése szerint: az egyén, a haza, a tisztviselő stb. Vesse össze a kétféle bünyenyítő, sajtó, vagy más törvényeket, a hivatalok és bíróságok rendszerét; közelebről nézze meg az előttünk fekvő ellentétes ügyvédszervezetet stb. véghetetlen különbségeket és ellenkezéseket talál a kettő között!

Csak már az a kérdés: melyik tökéletesebb a kettő közül?

A milyen igaz az, hogy az alkotmányos-

ság az emberi tökéletesedésnek magasabb fokozatán áll mint az egyeduralom: éppen ugy kétségbe vonhatatlan az, hogy a magyar institúciók alapvonalai tökéletesebbek, mint az osztrákokéi; ez lélektani igazság.

Ne csodálkozzanak tehát szomszédaink, hogy mi, mint ezer éves alkotmányos nemzet, oly hön és előszeretettel, oly szívvvel és lélekkel ragaszkodunk nemzeties és alkotmányos ősi hagyományainkhoz. Eljön az idő, midőn ők is az alkotmányos fogalmakba és érzületekbe belé nevedekve, más szemüveggel nézik a világot, és akkor indokoltnak, igazoltak találndják azt, mit most bennünk kárhoztának, sőt institúcióinkat revidálva, a mi kipróbált alapelveinkből talán még kölcsönözendek is által.

És pedig könnyen meglehet, hogy az új Austriában ezen idő hamar bekövetkezik, mert az alkotmányosság esdatevő erővel bír, ha egy mivel nemzet lelkében megfogászik. Az alkotmányos Austria képviselői törvényhozási működésökben tekintélyt ébresztő haladás jeleit kezdik már is felmutatni. Nézzük csak az 1862- és 1864-ki választásfeliratot, s az a körül akkor és most kifejtett vitatkozásokat; az akkori és mostani magatartást a költségvetés birálatá tárgyában; nézzük az irányunkba kiténtetett eljárást: akkor a jogvesztés és octroyálás elméletéből kiindulva akartak minket az octroyált alkotmányunk meghódítani, és most mind a jogvesztés, mind az octroyálás elméletét, a nép és a sajtó öröm viszhangja kíséretében, elkárhoztatva, mint alkotmányos nemzethez alkotmányos nemzettel szembe illik, az elismert jogféren kívánják a köztünk függőben álló kérdéseket megoldani.

Az ily rövid idő alatt mutatkozó előhaladást és kiábrándulást meglehet más okok is segítették elő; de legtöbbet kell e részben az alkotmányosság ereje munkálkodásának tulajdonítani, mert ez a mint szüli egyfelől a ragaszkodást és lelkesültséget a saját jogokhoz, a szerint ébreszti másfelől az önértetést és bátorságot a kormányval szembe, s az elismerést és tiszteletet a mások jogai irányába. Ez az oka annak, hogy most más fövel és szívvvel vizsgálják a dolgokat, felismerik a közös érdeket és a közös veszélyt. Ha szomszédaink ily mérvben és irányban haladnak az alkotmányosság terén előre, ismétlem, hogy ősi institúcióink s a mi magunk tartása iránt más felfogásra és meggyőződésre jutnak.

Végül is azzal zárom be ezikkeimet, hogy történjék előbb vagy később reánk nézve a végleges visszaszervezés: ősi alkotmányunk és institúcióink, alapelveiket illetőleg, rehabilitáltatni fognak. Fejér Márton.

És mégis törvény — for ever.

(S.) A „Bécsi Hiradó“ mutatószámában „Törvény vagy Octroy“ cím alatt megjelent irányezikk tartalmából, melylyel a nevezett lap a híresztelt választási szabálynak Magyarországra octroyálása ellen, és az 1848 pozsonyi V. t. cz. érvényessége mellett nyilatkozott, alkalmat vettünk volt azt kérdeni: mit tart az edélyi 1848. II. t. czikkéről? valjon e választási törvény nem bir-e ugyanazon kellekkel, mint a pozsonyi 1848 V. t. cz. interpellationknak egyedüli szerény czélya csak az levén: hogy a sugalmazott nyilatkozmány átellenében egyszerűen constafáljuk, mikép a logika Bécsben vagy Pesten tán még sem lehetne más, mint Kolozsvárt; és hogy Pálnak aligha mérhetni más mértékkel, mint Péternek; legalább észszerűen s méltányosan nem.

Igénytelen megjegyzésünk nem kis zarvarba hozhatta a „B. H.“-t, miután egyik közelebbi számában „Politika — for ever“ felírat alatt válaszolt ugyan, de nem felel meg fölött kérdésünkre, a mit egyébiránt könnyen megmagyarázhatónak találunk, valamint azt is, hogy a „si fueris Viennae, viennensi vivito more“ régi mondatot követve, egy német szójárással igyekszik kitérni előlünk, mondván: hogy „keine Antwort ist auch eine Antwort“; de aztán bocsásson meg nekünk is, ha azon térre, hová kérdésünket — Bodoné asszonyomként egészen

egyebekről beszélve — átvinni törekszik, s a melyben a jelen körülmények közt az övéhez hasonló nyíltsággal ugy sem nyilatkozhatnánk, nem követjük, s a „törvényességi politika helytelen, sőt káros voltáról“ közrebocsátott elmélkedésének bővebb taglalásába nem bocsátkozunk; bárha e részben is minden lehető feleletet kimerítünk, ha egyszerűen figyelmeztetnők a „B. H.“-t saját szavára, hisz maga mondja: hogy a „nemzet“ az, melynek „egyoldalú törvényvitását s eszély nélküli eljárást“ vet szemére, a „nemzet“ az, mely — mint mondja — „időt, körülményeket, megmáshatlan történelmi tényeket nem akar ismerni“; a „nemzet“ az, „mely prókatoroskodik, hol politikát kellene üznie“ stb., már pedig, ha egy egész nemzet tesz valamit, engedjen meg a „B. H.“ — de akkor „egyesek bölcsesége“ tán még sem igényelhet magának több érvényt, mint egy egész nemzet egyértelmű akarata.

Különben, ha kissé tüzetesebben után gondol, nem fogja csodálni a „B. H.“-t, hogy egyszerű provinciális eszünkkel a „politikai eszélyesség“, „oportunitás“, s mit tudjuk mi még minek nevezett ujdónaj állambölcsselem czíra eszmezavarába merülni, a meglehet csillogó politikai manöeverek sikamlós jegére menni tartozkodunk, sokkal legitimszerűbbnek tartván a maradandó becses, s belérétkkel bíró törvényhez való ragaszkodást, melyet az „idő“ mindig igazol, mint az ugynevezett „máshatlan történelmi tényeket“, mikről csak annyit tudunk, hogy megszüntvén valamely tényleges állapot, annak következményei is önként meg szoktak szünni, mire akár hány példát mutathatnánk fel a történelemből a Tajotól az Uralig; és mert a „változó körülmények“ kultúrában sem birunk semmi különös bölcseséget, eszélyességet, vagy éppen morált fölfedezni, miután nem titok előttünk: hogy azok csupán emberi művek, s így a gyarlóság és mulandóság magvát is eleve magokban hordozzák.

És így, a mit a §§-ok szerinte „merev“ idézgetése helyett használandó „politizálás“ szükségességéről mond a „B. H.“, azt szintén mellőzhetjük, meg levén győződve, hogy azt maga sem veszi komolyan, különben előbb annak a fenforgó körülmények közt és merőben egyenetlen erő, és eszközök mellett sikert biztosító vagy legalább ígéro lehetőségéről kellene minket meggyőznie; hanem azt reméljük, nem veendi zokon a collega, ha egyik föltölti állítását nem boríthatjuk be a hallgatás fátyolával.

A „B. H.“ ugy tünteti fel a törvényesség melletti küzdelmünket, mintha mi valami legalább is középkori intézményeket védenénk, s a vörös indiánok sorsával kecséget, kiket az amerikaiak a Mississippi mögé toltak; így fog minket is, már a magyar nemzetet — ugymond — a Tisza mögé szoritni a civilizatio, a század szelleme, ha csak le nem mondunk arról a küzdelemről.

Szépen kérjük a „B. H.“-t mondja meg, hogy hívják, hol lakik az a civilizatio, az a század szelleme, mely „minket spodiummá fog törni“, hadd engesztelbessük meg, s kérésünk kegyelmet árva fejünk számára! Hát azért, mert a centralisatio és burocratia elől elévülhetlen hazai alkotmányunk védbátyái mögé vonulunk, a civilizatioval, a század szellemével harezolunk? Avagy tán a centralisatio és burocratia, a civilizatio és század szellemének legújabb kívánalma, s a népboldogság netovábbja-e?

A surrogatumok korát éljük: cikoria-kavé, vendégglaj, müfogak, chinai ezüst, csehgyémánt s több effélék a legkeresettebb portékák. Ha ezeket érti a „civilisatio“ alatt, ezt tekiatti „haladásnak“, ugy teljes joggal elmondhatja, hogy nem hódolunk a kor szellemének; de ha, nem kegyadományból eredő, hanem önmagából fejlődött valódi alkotmányra céloz, akkor legyen szives megnevezni, melyik az Európa szerze, mely a magyar alkotmányunk 1848-ban megjelent utolsó füzeténél szabadabb, az igazi népszabadság és jogegyenlőség követelményeivel inkább megegyező s a népképviseltek az országos ügyekre való jogos befolyását jobban biztosító törvényeket tartalmazna? a mely törvények ugyan részletesebb kifejtésre és alkalmazásra várnak, de a mely kifejtés és érvényesítésükre

nyesítés nem a mi vörös indusi konok hátramaradási törekvésünkön mult. Ki nem emlékszik, hogy magában a bécsi birodalmi tanácsban nem egy tekintélyes szónok kiemelte már, miképp a februáriusi patensnek még sokat kell fejlődnie, míg a magyar alkotmányban foglalt jogelvek színvonalát eléri.

Még egy sajátosság tételre találkoztunk a „B. H.” említett cikkében, melyet sehogy sem bírnak megfejteni, pedig szorgalmasan átolvastuk minden eddig megjelent cikkéit, melyekben programszerűen, egész határozottsággal fejtegeti: „hogy az alkotmányviszály az „oktobri férfiakkal” meg nem oldható „Deák-párttal” kell — ugymond — egyezményt létrehozni, hogy az a nemzeti érületbe önkényt átmenjen, s teljes megnyugvást eredményezzen” — amde hogyan rimlik ez, egyébiránt fentartással fogadandó esemege a nekünk adott válaszsza; lám, és ezt becses figyelmébe különösen ajánljuk a „B. H.”-nak: az „oktobri férfiak” s a „Deák-pártiak” bizonyára még kevésbé adózhattak volna fenebbi kérdéseinkkel a törvényt és alkotmányt ignoráló és csak saját egyéni előnyüket kereső apostatákhoz!

Még csak egyet.

„Tegyük félre kissé — nem örökre — a törvénykönyvet” mond a „B. H.” Nem, ne tegyük félre, akár csak egy pillanatra sem, mondjuk mi. Egyébiránt, miután ezzel a könyvek könyvével úgy vagyunk, mint Racine a francia költők egyik legjelesebbike, ki fiatal korában nagy előszerűvel tanulmányozott egy classikus görög regényt, de tanára Lancelot megégette az ifjú kedvenc olvasmányát, Racine megvette annak második példányát, de ezt is hasonló sors érte, míg végre a harmadik példányból megtanulta a könyv nélkül tudta annak egész tartalmát, és most maga adta át mesterének a zaklatott könyvet mondván, hogy azt, mint a más kettőt, szintén megégetheti mi is akár végkép félretehettük törvénykönyvünket, úgy is él lelkünkben, s elhiheti a „B. H.” eszünkben is annak minden sora, szelleme!

Es, ha nem is tartjuk azt folyvást kezünk közt, arra támaszkodva mindamellett ismételhettük Galileival: hogy a föld mégis forog; „e pur si muove”!

Sajtóhiba és kiigazítás.

Lapunk utóbbi számában gróf Mikó ő excija elnöki beszédében első hasábján 32-dik sorban hibásan áll e tétel: „nemzeti önérdek-ből” e helyett „nemzeti önérzetből.” A 2-dik hasábján 16-dik sorjában e szó: „állítása” hibásan szedettet oda, nem lévén benne a fogalmazásban; ugyan e sorban „muzeumunk” értelemzavarólag áll e helyett: „muzeumok.”

A birodalmi tanácsban az erdélyi személyes-adó.

A kormány által javaslatba hozott „személyes-adó leszállítása Erdélyben” mindinkább heves ellenzésre talál a birodalmi tanácsban. A febr. 7-ki ülésben újra elővették Schneider azon indítványát, hogy a javasolt 440,000 frt személyes-adó leszállítását csak oly módon engedhetik meg, hogy az így támadó hiány a föld-adó által pótolassék, a föld-adó tehát Erdélyben emeltesse föl. Az erdélyi követek Baritiu, Mánú tiltakoztak Erdélynek ily módoni túlterhelése ellen. Azon megjegyzés, hogy a föld-adó Erdélyben csekélyebb mint más országokban, helytelen. Mert ha a fejadót stb. hozzászámítják, az oly összeget tesz ki, mely a többi tartományokéval teljesen egyenlő, dacára annak, hogy Erdély sokkal szegényebb, mint a többi tartományok, hogy közlekedési eszközei nincsenek stb.

Brestl ennek ellenében visszatér azon állításra, hogy Erdély kevésbé van terhelve adóval, mint a többi tartomány. Szóla kész a személyes-adó leszállítása mellett szavazni, de csak úgy, ha e hiány a föld-adó fölemelése által pótolatik. Nem jogos, hogy a könnyítésnek, mit a kormány Erdélyben tenni akar, súlyát a többi tartományok érzék. Azon ellenettségre, hogy ez adó elengedés nem fogja jobban terhelni a többi országokat mint eddig, mert bizonyos adóösszeget úgy sem lehetett Erdélyben soha behajtani, s e szerint a többi tartományoknak kellett azt viselni, szóla az ellenettségre azt feleli, hogy nagyon kérdéses dolog, vajjon e be nem hajtható illeték ugyanaz-e, melyet a kormány most el akar engedni.

Herbst szintén ez értelemben nyilatkozik Schneider indítványa mellett. Arra utal, hogy a budgetben határozottan ki van mondva, hogy a föld-adó Erdélyben azért oly csekély, mert a személyes-adó igen magas. Már most ha ez utóbbit leszállítják, a nélkül, hogy az előbbi fölemelnek, hol marad itt a logika? Eddig Erdélyben a következő viszony volt: a nagy birtokosok kevés adót fizettek, a kevésbé vagyonosok aránylag nagyon sokat; mit szándékoznak most tenni? Azt, hogy a kevésbé vagyonosak terhére, kik eddig a gazdagok he-

lyett fizettek, megkönnyítik, a gazdagok azonban csak úgy mint előbb, keveset fognak fizetni. Végül figyelmezteti szóla az erdélyi követeket, hogy a bizalmat, melyet az alkotmány ennek helyez, ne akarják az által megingatni, hogy kedvezményeket igyekeznek maguk számára szerezni, melyek súlyát más országoknak kell aztán viselni. Erdély 26 követet küld a bir, tanácsba, míg Alsó-Austria, mely ötször annyi adót fizet, csak 18 at. Nagy hatalom van tehát adva az erdélyi követek kezébe, melyet igyekezzenek a birodalom érdekében felhasználni.

A vita végén szólt emel Plener pénzügyminister is, kimutatván főleg e vitából, mennyire szükséges az általános adó reform. Mindaddig, míg a reform keresztül nem vitetik, a kormány nem tehet egyebet, mint egyes könnyítéseket ott, hol az adó nagyon súlyosnak mutatkozik. Ez az eset áll Erdélyre nézve, s hogy Erdélyben a személy-adót le kell szállítani, abban úgy látja, a ház minden tagja egyetért; de ha e könnyítés a föld-adó fölemelése által fűdözöttetik, akkor tulajdonképp Erdélyben nincs megkönnyítés.

Szavazásra bocsátatván Schneider indítványa 82 szóval 60 ellen elvetetett. Ezután a ház áttért a kormányjavaslat pontjainak részletes tárgyalására. Minden pont elfogadottat a 7-dikig, melynél azon tészedés történt, hogy a nyomtatott javaslatban az adóleszállítás 1865. jan. 1-től számítottik, míg a bizottságban tett kormányjavaslat szerint csak nevezett év april 1-től leendett számítottik, mely körülmény fölött a baloldal néhány tagja nagyon is megülkötöztet. Az elnök kijelenti, hogy ez csak sajtóhibából történt.

Még néhány követ hozzászólt a részletes vitához, az ülés aztán befejezetett a nélkül, hogy az ügy eldöntetett volna; folytatása a jövő ülésben következik.

A fenebbi vázlatosan előadott tárgyalásból is meggyőződhetik az olvasó közönség, mi lesz sorsa Erdélynek, ha törvényhozása a magyar királyság határain kívül helyeztetett. Tudva van, hogy az osztrák tartományok vasutakkal s nagy piacokkal ellátva, a birtokok ott tagosítva vannak, a gabona 12—15 szemet ereszt, és így a földbirtok utbat annyit hajt, mint minálunk; s im az osztrákok azt várják, hogy ne a birtok jövedelem relativ értéke, hanem a terület szerint legyen az adózás, holott Erdély mostani adóját sem bírja, a mint Plener ur elég belátással fölfejté. Erdélynek terményeiből alig van hét millió jövedelme, és a kincstár most 15 millió forint direct jövedelmet húz, melyből alig ad vissza többet másfél milliónál az országos házvitelre. 1848 előtt Erdélyből négy milliónyi adó s közjövdelem jött be, ennek alig 1/3-ból vitte országos háztartását; a többi a birodalom közös szükségére elég volt; most már 15 millió sem elég, s hát még a roppant sok indirect adó!

Hazai intézetek

A muzeum-egylet közgyűlése. A titkári jelentés így következik:

Tisztelt közgyűlés!

Az igazgató választmány számadása a tavalyi közgyűléstől fogva a mai napig lefolyt egy évi működéséről, a melyet e perczben szerencsés a t. közgyűlés eleibe terjeszteni, nevezetesebb mozzanataiban azt tanúsítja, hogy az egylet föfeladatának, a muzeum alapításának, munkája az első kezdet nehezségeit leküzdve, rendes kerékvágásába indult, és azon csendesen tovább haladott kifizűtt célja felé. A megtalált biztos irány, s az ez irányban való nem sebes ugyan, de kitartó haladás, muzeumunk gyűjtőmennyére nézve meg is termette a maga gyűjtőmennyére, a mint alkalma lesz a t. közgyűlésnek az egyes gyűjtőmennyek öreinek külön előterjesztéseiből, e fölül kimerítő és alapos meggyőződést szerezni.

Ha végig tekintünk az igazgató választmányának a lefolyt év alatt tartott gazdasági 15. ülésé jegyzőkönyvén, a mely működésének hű krónikája, azt látjuk, hogy csaknem minden ülés jegyzőkönyvében legnagyobb helyet foglal két tárgy: a pénztárnok havi jelentése a történet befizetésekről, és a muzeumi gyűjtőmennyek számára begyűlt új adományok jegyzéke. Egyik mint a másik havonként részletesen közölve volt a helybeli lapokban; összeszeállított eredményeiről részint a t. tagok kezében levő nyomtatott rövid kimutatás, részint a pénztárnoknak és az egyes gyűjtőmennyek öreinek itt mindjárt előterjesztendő jelentései fognak kimerítő tudósítást adni.

A pénztár kezelésére vonatkozólag, csak a következő észrevételeket, a melyek természetüknél fogva a pénztárnoki jelentésbe nem tartoznak, látja szükségesnek külön felemlíteni:

Legelőbb is azt a körülményt, hogy pénztárunk hű és pontos kezeléseért, a melyről az imént kivezetett bizottság utján a t. közgyűlésnek is módja lesz meggyőződni, pénztárnokunk az idén is, mint a lefolyt években, tökéletesen kiérdemelte az egylet elismerését és köszönetét.

A másik, a kiadásaink rovatában megjelenő megtakarítások és felülköltségek megfejtése; ugyanis felülköltség mutatkozik

a) az igazgatás és kezelésvovatában. E felülköltség az egyleti munkásság terjeszkedésének következménye, és szükségesnek mutatta, hogy az új

költségvetésben az igazgató választmány nagyobb általán engedélyezését kérje a költsékezés e rovatára.

b) Az állandó beruházás rovatában mutatkozó felülköltség ugyanazon okból származik. Az igazgató választmány e két rovatbeli felülköltségre annyival inkább érezte magát felhatalmazva, minthogy fáradságának sikerült egy tetemes részét felszedni azoknak a hátralékoknak, a melyek künn maradása a mult években erőszakos takarékosagra kényszerítették volt az egyletet.

c) A természetiek tárára tett csekély felülköltségre a t. közgyűlés tavalyi jegyzőkönyvi XIV. számú határozata hatalmazta fel a választmányt.

d) A könyvtár csekély felülköltségét fedezte e gyűjtőmenny saját jövedelme, a mely a bevételi rovatban a letéteményekbe van foglalva.

e) A régiség- és csemtrát rovatában mutatkozó felülköltséget részint eladott jeles darabok ára fedezte; nagyobb része onnan ered, hogy az igazgató választmány a t. közgyűlés jóváhagyása eredményében éppen az 1864-ki utolsó ülésében egy ezüst foglalású tört vásárolt e gyűjtőmenny számára, a mely mint oly darab, a mely minden hibetőségel hajdan Beth'en Gábor erdélyi fejedelem tulajdona volt, kiváló disze éppen egy erdélyi muzeumnak.

f) A nyomtatványok rovatában is van felülköltség, de ezt csaknem egészen fedezi az eladott kiadványok megfordult ára.

g) Az építkezés és igazítás rovatában nem csak az idén volt, hanem minden hibetőséggel megjövöben is lesz mindig felülköltség. A költségvetésbe felvett 300 frt ugyanis, csak is azokra az igazításokra van feltéve, a melyek az épületek és épületrészek jó karban fentartására szükségesek, új építés természetesen ebből nem telhetik. A lefolyt évben pedig ki kellett fizetni a virágház és kertészlak ujjaalakítására és a melegház építésére tett költségeket még a mult évekből, azonkívül a kerti főépület alapfalainak a nedvességtől való megóvása tekintetéből az egész épületet a választmány 3 lábnyi szélességre lapos, vízfogó kövezettel vétette körül.

h) A kert a kivett 300 frtnak nagyobb részét saját jövedelméből visszafizette, s így e rovatban valóssággal tetemes megtakarítás van; a tökéletes pedig oly költség, a mely valamint egyfelől kötelezősségévé van téve a választmánynak, ugy másfelől kétségekönkívül a t. közgyűlést is csak megőrvendzetheti; megjegyzendő itt azonban, hogy az évi számadás bezárása után még történt tökéletesítés, a mennyiben a választmány az átjött pénztármaradékból a magyar földhitelbank 5 1/2 % os záloglevélből 500 frt névértékűt vásárolt, és az egylet jövedelmező alaptökéjéhez csatolt.

Hogy egyébiránt a hátralékok felszedésében hogy járt el a választmány, kiténik, ha az 1864-i bevételt az 1863-ki bevétellel egybehasonlítjuk, amaz tesz 17,367 frt 94 2/3 krt, míg ez csak 12,033 frt 40 1/6 kr volt.

A t. közgyűlés tavalyi határozatai értelmében a választmány a muzeum szolgáltatában volt praeparatort a tavalyi közgyűlés után mindjárt elbocsátotta, és miután az ideiglenes örsegéd állomásának betöltésére kihirdetett és egyszer meg is hosszabbított pályázat eredménytelen maradt, ez állomást pávai Vajna Elek vegytudor és egyleti igazgató tag kinevezésével betöltötte.

Mint különösen nevezetes mozzanatait az egyleti életnek és működésnek még a következőket kell felemlíteni:

Az aprilis-i ülésben Fejér Márton egyleti ügyvéd beadván lemondását, az igazgató választmány helyettesnek Tompa Károly ügyvéd urat nevezte ki, a lemondás által megürült állomás végleges betöltése a t. közgyűlést illetvén.

A Pálffy János által végrendeletileg a muzeumnak hagyományozott küsmüdi részjószág ügye t. Dózsa Elek jogtudor és tanár ur, mint az egylet ebbeli felhatalmazottja buzgó és önzéstelen fáradozása után oda fejlődött már, hogy a törvényszék a hagyatéki tárgyalást bezárva, a jószágot a muzeumnak mint végrendeleti egyedüli örökösnek átadta; a követelésekkel fellépett rokonokat pedig a törvény utjára utasította. A választmány Dózsa ur és más szakértők kihallgatása után elhatározta, hogy a jószágot átveszi, és a kebeli kezelést mellözvén, haszonbérbe adja. A jószág távol levén az egylet székhelyétől, a választmány az átvételre és a kezelés felügyelésére biztosoknak kinevezte m. Ugron Lázár urat, a ki mint főfelügyelő, és Pálffy Sándor urat, az addigi főmeg gondnokot, a ki mint felelős biztos a jószágot átvégyék, kiadják és a jövedelmet kezeljék. A szükséges utasítások és iraknak már részben ki is vannak adva, és remélhetni, hogy az átvétel még kikelet előtt, és ha e szerencse kedvez, a haszonbérbe adás még Szent-György napjára megeshetik.

A mi az anyagi téren még ezenkívül történt, nem egyéb, mint a minde napni folyó teendőik igazítása.

Tudományos ülést tartottunk a lefolyt évben hetet, a melyeken 10 értekezés került előadásra. Értekeztek: pávai Vajna Elek, P. Szathmáry Károly, Finály Henrik 2-szer, b. Orbán Balázs, Herrmann Otto, Zilabi Imre, dr. Hintz György, Zálnoki Sándor és Szabó Károly. Tudományszakra nézve a 10 értekezés közül természettudományi 3, historiai és régészeti 4, könyvismertető 1, szépirodalmi 2.

Évkönyvünkükből a lefolyt évben megjelent a III. kötet 1 füzete 10 ivnyi terjedelemben 16 kérajzi táblával, azonkívül kiadta az egylet Vaas József kr. tanár „Erdély a Rómaiak alatt” című a „Haynald díjjal” jutalmazott pályamunkáját.

Ez év folytában az igazgató választmányt két ízben kintált meg nagy gyűjtőmennyek vásárlásával a muzeum számára.

Az első volt néhai Ackner Mihály szt. erzesébeti luth. lelkes résztint archaeologiai, részint ásvány- és őslénytani gyűjtőmennyé. E nagyhirű gyűjtőmenny megvizsgálására kiküldvén a választmány a természettudományi és régiségtani gyűjtőmennyek öreit, ezek által arról értesült, hogy a gyűjtőmenny semmi esetre sem éri meg az örökösöktől feltett túlságos árt — 12000 o. frtot. — Ennek fölvetésében a választmány e vásárról lemondott, és erről értesítette is az örökösöket. Az utóbbi időben azonban az örökösök újra kínálják a muzeumot a gyűjtőmennyvel, és majd meg válik, mennyire bagytak alább követelésükkel.

A második volt Plank Ferencz Egerben lakó hazánkfia, a ki a muzeumnak saját archaeologiai gyűjtőmennyét ajánlotta megvásárlásra; azonban a választmány alapos tudomást szerezvén arról, hogy e 13000 frton árult gyűjtőmennynek éppen legértékesebb darabjai nem vonatkoznak a haza és a nemzeti történelem ismertetésére, a muzeum elibe tűzött célt szem előtt tartva e vásárról végrelegesen lemondott.

A mi gyűjtőmennyünk gyarapítására még ezen kívül befolyt, azt az illető örök lesznek szerencséssek jelenteni.

A december 7-diki ülésbe kéméndi Váradi Ádám tagtársnak egy jelentése érkezett be, a melyben figyelmeztette a választmányt, hogy az Arad-alvinczi vasútvonal számára megkezdett földmérésok és töltések alkalmával ugy ns. Hunyad mint ns. Alsófőjér-megye területén már találtak becses római régiségeket, és remélhetni, hogy még többet is fognak találni; jó volna tehát e maradványokra figyelmet fordítani. A választmány ez ügyben a két megye mlgos főispánjaihoz folyamodott, és valamint az egyik már biztosította is a választmányt, hogy e tárgyakat figyelemmel fogja kísértetni, ugy reméli a választmány, hogy a másik is, a ki ismert hazafi buzgalmán kívül, még maga az archaeologia iránt is kitűnő hajlammal viseltetik, meg fogja tenni a célszerű intézkedéseket, hogy a netalán földszinre kerülő okori maradványok el ne sikkadjanak vagy vandál kezek által el ne pusztuljanak.

A magyar orvosok és természetvizsgálók Maros-Vásárhelyt tartott X. nagy gyűlésére elküldte a választmány a maga képviselőit, a kik ugy mint az ama gyűléshez intézett üdvözlő levél kitűnő fogadtatásban részesültek.

Végre a természettudományi gyűjtőmenny gyarapítása tekintetéből folyamodott a választmány az erdélyi es. k. bányák főigazgatóságához, és kérte, szóltatná fel hivatalosan a tisztviselő urakat, hogy kiki a maga vidékén a muzeum számára ásvány- és földtani darabokat gyűjtjön. A választmány ugy értesült, hogy e hivatalos felszólítás ki is ment, és reméli, hogy e lépését óhajtott siker fogja követni.

Ime t. közgyűlés, a számadás be van mutatva, megfelelő-e az eredmény a várakozásnak? megvan-e a kellő arány a felhasznált eszközök és az elért célok közt? A t. közgyűlés ítélete fogja e kérdéseket eldönteni.

Kolozsvárt, febr. 9 én 1865.

Finály Henrik,
titkárs.

A gazd egylet jan. 18-i ülésén a pénztárvizsgáló bizottság következő jelentést tette a közgyűléshez: (Vége.)

Ha a közleti számla passivumból, a mely 2,995 frt 23 kr, levonjuk az összes számlák pénzmardványait 1,402 frt 52 krt, lesz a folyó kiadások passivuma **1,592 frt 71 kr.**

Az 1863-i hasonló összeállítás alapján kimutatott passivum tett 1,950 frtot 71 krt. És így az 1864-iki rendes jövedelemből, a kiadások fedezése után, 358 frtnyi takarékat mutatkozik, a mely a) 33 dr. egyes aranyban 5 frtjával 165 frt; b) bankjegyekben 193 frt, valóssággal még van az egyesület pénztárában **358 frt.**

Az egyesületi pénztár terhél vezetett fenebbi 1,592 frt 71 kr voltaképpen csak látszatos passivum, miután, a mint fenebb megjegyezni szerencsénk volt, a köztelekbe tett beruházások értéke ezt az összeget bizonyosan jóval feltulmulja. A t. egyesület közgyűlése az érintett beruházások eszközöse végett, szükség esetében az alaptökéhez is nyulni meghatározta volt. Ez azonban mindedig nem történt meg, hanem fedezve van a passivum a mult évi jelentésünkben kimutatott egy oly előnyös penzművelet által, a minek eredménye, hogy az egyesület a maga adóssága után, a mint a pénztárnoki számadásból látszik, nem csak semmi kamatot nem fizet, hanem még némi jövedelmet húz az ügylethől. Ha az egyesület beváródnak avagy csak egyharmada bejönne az év folytán, az értékes beruházásra fordított összeg törlesztve lenne a nélkül, hogy a fekvőségben gyarapodott alaptöke e célra csak egy fillérig is igénybe vétessék.

A fenebbiekből kifolyólag, miután ugy a pénztárnoki, mint a titkári számadásoknak mindenjét igazolva s az egyesület vagyoni állását a ki-

mutatással teljesen megegyezőknek találunk: pénztárnok Kulisséki János és tífkar Nagy János urat, 1864 dik évi számadásuk terhe alól, a fenbányandók fenbányása s méltányól elismerés kifejezése mellett, feloldozandóknak véleményezzük.

A folyó 1865 dik évre következő költségvetési tervet van szerencsénk előterjesztetni:

Bevárandó egy évi jövedelem: a) kölcsöntök kamataiból 687 frt 50 kr; b) állampapírok kamatszélvényeiből 982 frt; c) alapítványok évi kamataiból 1,060 frt; d) 65 régibb részvényes évi részv. 409 frt 50 kr; e) 117 új részvényes évi részv. 585 frt; f) köztelek folyó és hátral. jövedelméből 700 frt, összesen **4,424 frt.**

Kiadási előszámítás: a) Tífkar, irnok és iroda 1,200 frt; b) Kertész fizetése 400 frt; c) Vinczellér fizetése 120 frt; d) Kertész legények fizetése 453 frt 60 kr; e) Nyomda és könyvkötő 450 frt; f) Borászati körnt 120 frt; g) Adó és biztosítás 50 frt; h) Tárlat 500 frt; i) Kerti rendmunka 300 frt; k) Rendkívüli kiadás 100 frt; j) Hírlapok és könyvre 200 frt, összesen **3,893 frt 60 kr.** Mely szerint felesleg maradna **530 forint 40 krajczár.**

Kolozsvárt, jan. 16-kán, 1865.

Tisza László, Nagy Ferencz.
Pénztár vizsgáló bizott- Ocsvai Ferencz.
mány elnöke.

Nemzeti színház. Febr. 7-én „Fekete orvos.”

Február 8 kán „Stradella.” Ez operának egyszeri hallása elég, hogy szerzőjében Martha genialis szerzőjére ismerjünk; az esküvőnél s később a harmadik felvonás fináléjában ismét recitált kardal, valamint több egyes dallamok, mind Martha vizsgájai; ugy látszik maga szerző sem jósolt „Stradellá”-nak nagy jövőt, midőn a szebb részeket Márthájában újból felhasználta; különben az előadás a sikerültebbek közé számíthat.

Február 9-én Boér János jaltmaul „Montjoye” dráma 5 felvonásban, írta Feuillet, fordította Deák Farkas. Add g is, mig e darabot bővebben ismerjük a második előadás után, megjegyezzük, hogy a szép számmal összegyűlt közönség a jutalmazottat érdemeihez méltólag fogadta. A darab tetszett, fordítása helyenként csaknem betű szerinti.

Febr. 10-én „Csapodár” Sardon vigjátéka.

Febr. 11-én „Huszársíny”, Bognár Vilma utolsó előtti fellépte. A szép népdalok ma is megtették hatásukat. Bognár Vilma ezekre született, ezekben mester, népszínműveinknek, melyeknek az operettek komoly hadat kezdenek izenni, csak az ilyen dalokkal lehet még érdeket adni. A közönség zajosan tapsolta meg minden jelenetében. Szathmárinak ugy látszik régészemje kezd lenni, hogy ő énekelni tud. Kár érte, hogy ilyen korán kezd magát devalválni.

Febr. 12-kén Bognár Vilma búcsu előadása és jutalomjátékál „Vigezimborák” és „Dajka.” Mindenek felett sajnálunk kell a derék Hubert, hogy a csinosan összeállított zenét olyan férezmű szövegre kelle alkalmazni, mely a hatás egyrészt bizonyosan tönkre teszi. A jutalmazott (Nyájas Regina) és Dalnok Róza gyönyörtelen énekeltek, a közönség zajosan ismételtet az egyik duettet. Szathmári, mint Rosen-Krancz folytonos derülttségen tartá a közönséget. A közönség nagy számmal.

Különfélék.

— Az erdélyi vasuti bizottmány legutóbbi ülésében Gobbi ministerialis tanácsos Skene képviselő kívánságának megfelelő, azon előnyöket sorolta elő szám szerint, melyek a kormány előterjesztése szerint az Arad károlyvárosi vonal vállalkozójának megadták. Ez előnyök értéke, a két évi adómentességéből, a kibocsátandó kötvényeknek a részvényekhez való előnyösebb viszonyából s a járművek fokozatos beszerzéséből stb. állandó 6,608,089 frt ragnak. A vállalkozóknak biztosított évi tiszta haszon 23 milliónyi építési összeg mellett 1,168,471 frt. Skene állítja, hogy az államhatóság olesóbban építse s államköltségen való építkezést javasol. Együttal jelenti, hogy e tárgyra vonatkozó formulázott javaslatot fog tenni. A kereskedelmi ministerium vezetője, Kalchberg kérti, hogy Skene indítványa illetékes helyen jól fogadtatnék.

— Az erdélyi Reichsrathok megkapták nevéket doctor Herbst irtól, a ki őket egyik utóbbi beszédében a kormány statistái-nak nevezte. A szinpadon a népség s katonaság. Ezen babéért kiutazhattak Bécsbe, s beigtathaták a febr. patenst.

— Tausig zongoraművész tegnapiótt adta hangversenyét, s nagy elismerésben részesült, mint Liszt méltó tanítványa.

— Popini Nándornak a gyultalan fotogénjára nézve a szakértők Berde Aron tanár, Hincz György vegyudor, Nagy Péter, Finály Henrik, Takács János, azon kérdésben, hogy a fotogén hányadik foknál jöhet gyulékonyaságra, a következő bizonyítványt adták ki: „Február 10-kén kísérlet után meg akarván határozni, hogy mekkora temperaturanál válik ezen fotogén gyulékonyává, abból bizonyos mennyiséget vízfürdő felett melegítettünk, s több R. fokoknál próbáltuk meggyújtani, s ugy találtuk végeredményül, hogy ezen fotogén csak is 35° R.-nál válik gyulékonyává, ezen aluli temperaturanál tehát maga a tömeg nem gyul meg.”

— Balázs Bognár Vilma asszonyt a Hubai társulata pár vendégszerepre Enyedre hívta meg, s

igy alkalmuk lesz ez enyediknek is gyönyörködni vendéglük gyönyörtől népdalaiban.

— A mult martius hóban elfogottak felett a katonai törvényszék e f. hó 7-én „felségárulásban bűnösöknek ismertetvén el, még pedig vallo másaikat után” következő ítéletet hozott:

1) Nedeczky István földbirtokos, 49-ben honvéd tisz, később magánzó és

2) Beniczky Lajos az 1861-iki országgyűlés tagja, igazgató tanácsos (Verwaltungs Rath), mindenik nemessége elvesztése mellett törvényszéki leg kötel által való halálra, de kegyelem utján husz évi súlyos börtönre ítéltettek; a körülmények összvetalálkozásánál fogva:

3) Almásy Pál, földbirtokos, a debreczeni országgyűlésben az alsóház elnöke, 1859-ig száműzött;

4) Gáspár Lajos ügyvéd, nemessége és ügyvédi engedélyének elvesztése mellett;

5) Biebersteini Zambelly Lajos, a mártius napok előtt huszár százados, később honvéd ezredes, 1849-ben 18 évi fogságra ítéltetett, miből 7 évet az aradi várban töltött el, utóbbi időben városi ügyvéd, nemessége elvesztése mellett;

6) Clementis Gábor, 48 előtt magyar testőr, később a cs. kir. 61-ik gyalog seregben főhadnagy, 48-ban honvéd ezredes, s mint ilyen 16 évi fogságra ítéltetett, melyből 7 évet az aradi várban ki is töltött, legujabban a „Phoenix” biztosító társulat hivatalnok, nemessége elvesztése mellett;

7) Plachy Lajos, 61-ben országgyűlési képviselő, ügyvéd, nemessége és ügyvédekésének elvesztése; és

8) Leszák Lajos, 48 előtt a cs. kir. 2-ik székely gyalogságjathar ezrednél főhadnagy, később honvéd őrnagy, 49-ben 16 évi fogságra ítéltetett, de 7 év után szabadon bocsátott, legujabban tudakozó intézeti hivatalnok, kegyelmi díjának elvesztése mellett tizenenny évig tartó súlyos börtönre; és

9) Szestey László, nemessége elvesztése mellett hat évi súlyos börtönre

Egyszersmind minden elítelt a felségértési büntény által az államnak vagy magánosoknak okozott károk megtérítéséért egész vagyonukkal felelősékké tettek, s kötelezettekkel jelentettek ki, a vizsgálati s a büntetői fogság alatt az élelmézési költséget megtéríteni. Az elítéltek között Nagy Jenőt is említik, a hivatalos tudósítás azonban nem említi. Nagy Jenő 48 előtt cs. katona volt a 19-ik gyalog ezrednél, később honvéd ezredes, 49-ben 18 évre ítéltetett el.

— Pestről írvák a „Debatte”-nak, hogy az elítéltek elleni rendszabályok már teljesebbé vétetnek. Almási Pál, kinek a kereset alatt meg volt engedve szobáját kényelmesen s díszesen berendeznie, mostantól (febr. 7 től) kezdve csak a legszükségeseb butorokat használja, egyebek eltávolítottak, az Angol királyné vendéglőből ma utóljára hoztak neki ebédet, mert a létező rendszabály szerint a fegyverek bármily nagy birtokuk, naponta egy forintnál nagyobb kiadást nem tehetnek; továbbá csak is évnegyedben egyszer irhatnak a hozzátartozókhoz, s vehetnek választ egy tisz, jelenlétében, s végül elítéltekük napján kezdve vasaveretnek. A tegnap (6kán) elítéltek még egy hétig lesznek a Károly-kaszárnyában, mialatt a hadügyministerium kijelöli a várat, hová vitessenek. A mint halom, írja a levelező, mindenik elítelt hideg nyugalommal hallgatta ítéletét, Almási e szónál „felségárulás” ezt mondá: „Urak! felségáruló nem voltam soha! s ezt oly hangon mondá, mely a haditörvényszék tagjaira látható benyomást tett. Plachi pedig kinyilatkozta, hogy ő a katonai törvényszék illetékességét maga felett el nem ismeri, s a felséghez recurrál. Almási elítélésé Pesten oly nagy sensatiót okozott, hogy egy a magasabb körökben már elrendezett piknik nem tartott meg.

— A „Győri Közöny”-ben olvassuk: Fehérmegyében, K. faluban, a községi jegyző beadván a „summariumot”, abban a reformált egyház birtoka így volt beírva: „Ref. Ekl.”, mit az illető adóhivatalnok a főkönyvbe így irt be: „Róf. Elisabeth.” Képzeltető, mennyire kereste az illető jegyző nevezett Róf. Elisabethet, mig rájött, hogy az nem más, mint Ref. Eklézsia. — Ugyanitt rendelt jött a jegyzőnek, (természetesen németül), hogy a dűlő fekvését röviden leírva, adja be, ő pedig ezt: Bodnlage, ugy értelmezte, hogy a padlások fekvése leírandó. Megmérték tehát, ő és még két előljáró a községbeli házak padlását, s róla a jelentés beadott. A lakosság pedig elbusulta magát, hogy most már a padlástól is adót kell fizetni.

— A lengyel menekültek nagy számmal érkezvén Auszriából Svájcba, a svájci szövetség tanács inditva érezé magát egy jegyzék küldésére a bécsi kabinethez, s panaszt tett a menekültekkeli bánás ellen, mely mint tudni akarják, abból állana, hogy az osztrák kormány ezen menekülteknek csak az Oroszországhozi kiszolgáltatás vagy a svájczbai kivándorlás közt enged választást.

— Radezivil hgné, kiről irtuk, hogy Bécsben adóssági fogságban halt meg, egy bécsi vendéglős leánya volt, kinek házában 1840-ben. hg Radezivil súlyosan megbetegedett. A vendéglős leánya gondosan ápolta, s a herceg, a mint felgyógyult, megkérte s megnyerte kezét. A házasság azonban csak néhány évig tartott, mert Radezivil hg tébo-lyodottságban egy bécsi elmeheteg-intézetben meg-

halt. A fiatal özvegynek három kiskorú gyermekét s tetemes adósságokat hagyott hátra, melyeknek megfizetésében a hercegné szintén le volt kötelezve. 14,000 rubelnyi évi jövedelemmel a hercegné körülbelül 150,000 frt adóssággal áll szemközt, a gond megtörte erejét. Elete 8000 frinttal volt biztosítva.

— Párisból írvák: Gymnaseban Sardonnak „Les vieux garçons” új vigjátéka roppant tetszés között adatik. Ez a legsikerültebb francia vigjátékok egyike, a fordítók nagyon kapkodnak rajta. Napoleon császár „Cesar élete” megjelenése után nem IV. Henrik, hanem Augustus császár életét készült megírni. A császári szerzőre most megfordítva alkalmazzák e mottót: „Qui habet tempus, habet vitam.” „Qui habet vitam, habet tempus.” — Patti Adelina férjhez készül. A boldog egy orosz nemes, a ki egyeb vonzó tulajdonain kívül egyszerűen miliomos. Mistlefute debardeur mellett egy másik nap-hősnője jelenteg Párisnak Thereza k. a., a ki estvénkiut ezeket von be az Alkátárba, hol két értelmű énekeit hallatja. Egyik híres dala: „Rien n'est sacré pour un Sapeur.” Mondják, hogy e híres utcai énekesnőt egy gazdag dél-amerikai akarja nőül venni. Neki azonban más vágyai vannak. Thereza se nem fiatal, se nem szép; kinézése, mozgása, hangja egy dragonyosé, s évenként mintegy 60,000 frankot énekelget össze. Népszerűsége őt eddig már az elsőbb salonokba is besegítette, a többek közt Choiseul és Mouchy hercegeknél is bemutatva már kedveltebb repertoire-ját. Még Thiers, a komoly tudós is gyönyörtőltségét találta benne. Mi természeteshb, mint az, hogy a dél-amerikai neki nem kell; őt a szinpad vonja s babérokra éhezük.

Politikai hírek.

Austria. Bécs, febr. 9. A „Presse” hiteles tudósítások alapján ugy értesít, hogy a Dunafejtelemségeben ismét sok menekvő gyűlög, s ezek Hessen nagyhercegségbeli utlevelekkel vannak ellátva, de azért utleveleiket Turinban kapták. Nagyon kevés valószínűség van arra, hogy az illetők a hesseni kormánytól nyerték volna utleveleiket, inkább feltehető, hogy a blanqueták Darmstadtól lopattak el. Az olasz kormány bizonyosan megtagadandja részvétét ez ügyben, ámbár az utleveleken az olasz kiejtés módjára egy h betű hiányzik a benyomott bélyegen. A „Grosz herzogthum” helyett ugyanis ez áll: „Grosz erzogthum”; tehát a hamisítás olasz eredetre mutat.

Angolország. London, febr. 7. A parlament mindkét háza feliratot határoz a királynéhoz intézni.

A felsőházban Derby lord kárhoztatja Amerikának Angolország irányában tanusított ellenséges magatartását. Russel ezt az Amerikában uralkodó igazgatósággal törökszik mentegetni, és erősíti, miszerint Angolország megörzendi szigorú semlegeségét, méltatlan követelményeket ellenben határozottan visszautasítand.

Franziaország. A „Temps” nápolyi levelezője határozottan erősíti, hogy Drouin jan. 1-je óta már újabb sürgőnyt is küldött Rómába, s meghagyta Sartigesnek, hogy figyelmeztesse Antonelli bibornokot, miszerint ha a francia csapatok visszavonása esetre rendszabályokat kell tennie, azokat ne halogassa, mivel a francia csapatok kivonulása még ez évben elkezdődik. Az illető jegyzékben többek közt ez fordulna elő: „Csapatainknak részenkénti kivonását elvileg alárendelhetjük a pápai hadsereg részenkénti előállításának; hanem azt nem engedhetjük meg, hogy a pápai szék rendszeres télensége által látszatossá váljék abbeli formaszertint szándékunk, miszerint Róma megszállásának már egyszer véget vessünk, s végre valahára gyakorlati alkalmazásba hozzuk a be nem avatkozás elvét.” Levelező véleménye szerint a francia kormány nem sürgözi többé Róma kiegyezkedését Olaszországgal, mert látja, hogy semmire se mehet e téren. Csak azt kívánja most már, hogy Antonelli bibornok a következő pontokra adjon felvilágosítást: 1) Mi módon akarja magát a pápaság katonailag biztosítani? 2) Van-e kilátása a hatalmak általi biztosításra? 3) Lemonde e harcról s el akar-e Rómából távozni, ha ezen várost a francia oda hagyják? Más forrás szerint is tökéletesen alaposoknak mondják a „Temps” levelezőjének közleményeit.

Páris, febr. 6. Az a hír jár, hogy Ampère helyére a esászárt választják meg akadémiai tagnak, és hogy az akademia maga fogja tenni a kezdeményezést, s csak a kész megválasztást fogja bejelenteni a esászárnak, a nélkül, hogy ő maga lépéseket tenne ez iránt.

Páris, febr. 8. Franciaország minden részéből összhangzó tudósítások szerint az encyclica sehol sem okozott mozgalmat, noha a püspökök, tizenkettő kivételével, mindnyájan tiltakoztak Barroche körlevele ellen. Reynard tengernagy, ki az amerikai ügyekben kiváló jártassággal bír, Párisba hivatott.

Olaszország. Turin, febr. 7. Florenzbe küldöttség indult, hogy a királynak átadja az itteni municipalitás felírását. Piemontból több helyhatóság szavazott meg a királyhoz intézendő feliratot. A diplomatiai test felszólított, hogy tegye előkészítleteit a Florenzbe átköltözéshez. A friauli mozga-

lom miatt befogott 42 fiatal ember szabadon bocsátatott. — Újabb kabinetváltásról van ismét szó, s Ciadinit, Ratazzit és Visconti Venostát emlegetik.

Az „Opinione” jelenti, hogy a királyt utközben Piacenzában, Parmában, Reggióban, Modenában, Bolognában és Florenzben nagy lelkesedéssel fogadták, s „éljen Victor Emanuel! éljen Olaszország királya! éljen a re galantuomo!” kiáltásokkal üdvözölték. A késő bánat növekedőben van, s nem tagadható, hogy vannak, a kik a megtörtéteket szeretnék meg nem történtekké tenni. Egyik rész a turini aristocratiát vádolja, másik a városi hatóságot. Mind a kettő hibás. Az igazgatóság még mindig nagy s a legbizarrabb hírek szármayalnak. Nevezetes, hogy ezekben a francia-ziák játszanak nagy szerepet. Egyik azt mondja, hogy Chamberyben gyülekeznek, hogy a Mont Cenis-en átjőjenek, másik azt, hogy már Fenestrellaba meg is érkeztek. Ennek okának kell lenni.

Németország. A porosz könyvkereskedések kirakataiban mindenfelé látható egy új térképe Németországnak, mely a következő felosztásokkal van készíve: Szászország, thüringiai területek, Kurhessen, Frankfurt, Nassau s a mi innen északi irányban fekszik egész a Königsau-ig: porosz; továbbá Lengyelország is porosz egészen a Bug-ig, a miért aztán Memel orosz részre van osztva. A többi Németország a Rajna jobb partján Auszriának van juttatva. A Rajna balpartján a Pfalz, Rajna-Hessen Mainzsal, a porosz Nahegau-val és Saargau-val Birkenfelddel egyetemben már francia. Tehát Német-és Lengyelország három hatalom közt van elosztva. A térképen a kiadó tulajdonos neve és czége ez: „J. Hagger, Paternoster Row, London.” Két czim van rajta. Alul a sarkán ez áll: „Középeurópa, vagy észak és déli Németország, jövőjében; diplomatiai föltétek szerint kidolgozva Bilsy William által.” De ugy látszik, hogy inkább az a czim van neki szánya, mely fölül van rá alkalmazva egész szelvényben nagy betűkkel s így szól: „Németország térképe a mostani viszonyokra vonatkozással.” Még a következők vannak rajta kifejezve: Oroszország a Poroszországnak átengedett lengyel részekért kapja: a Memel jobb partját, Moldvát, Oláhországot és Bolgárországot; Olaszországhoz Dalmácia és Bosznia csatoltatik, de Velence Auszriának van meghagyva; Belgium ismét Hollandal van összefoglalva.

Berlin, febr. 8. Az ez évi katonai előterjesztvény olyan, mint az előbbiekt voltak. Azon benyomásnál fogva, melyet Roon hadügyminister a képviselőkre gyakorolt, nincs kilátás a kibékülésre. Berlin, febr. 10. A „Zeidler Corr.” írja: Károlyi gróf csak azzal bizatott meg, hogy terjeszse elő, miszerint szükséges Auszriának és Poroszországnak rövid idő alatti megegyezése a hgségek sorsa iránt. Austria nem térhet vissza komolyan Augustenburg hg ideiglenes uralkodóvá behelyeztetésére. Már befejeztetett a porosz ministerium tanácskozása a felett, hogy mi módon megóvandók Poroszország és Németország érdekei.

Orosz- és Lengyelország. Varsó, febr. 8. A napokban nagyon el volt terjedve az a hír, hogy közelebb unjonozás lesz, s mindazok besoroztatnak, a kikre némi gyanu lehet, hogy a felkelésben katonáskodtak. A „Dziennik” ezen hirt alaptalannak mondja s haditörvényszék elé állításal fenyegeti terjesztőt.

Újabb. Bécs, febr. 11. Az „Ost. D. Post” jelenti: Az előlegezési üzlet a banknak való fizetésre nézve megkötetett. A hitelintézet és Rothschild egyenként 3 milliót kölcsönöznek. A fizetendő összeg többi részét Sina, Wodianer, Tedesco, Huber és Königs-warter előlegezik. A pénzügyminister közlelebről törvényjavaslatot terjeszt elő a banknál zálogban levő birtokokra kibocsátandó zálogleveleket illetőleg.

Róma, febr. 9. A „Journal de Rome” megczáfolja azon hirt, hogy a Szent-szék képviselői Rómából nyert utasítás folytán, felvilágosításokat s értelmezéseket adtak volna az encyclica felett.

A „Patrie”-nak írvák Turinból, hogy az idegen hatalmak képviselői Olaszországban megkapták vasárnap a hivatalos közlést arról, miszerint Victor Emanuel király megváltoztatta székhelyét, melyhez a külügyminister, Lamarmora tük egyszersmind meghívást esatolt, hogy minél előbb költözzenek át ök is Florenzbe.

A „Nazione” jelenti, hogy Victor Emanuel király febr. 4-én meglátogatta Florenzben a de la Peryola színházat. Az első felvonás közebe táján lépett be a páholyba, s oly lelkesült öröm riadallal üdvözöltetett, hogy az előadás egy időre abba kellett hagyni. Ugyanezen ovatio ismételtetett az első felvonás vége után, és midőn a király a ballet után eltávozott, roppant néptömeg várakozott rá az utcán s szünni nem akaró éljenzésekkel kísérté. A királyt Lamarmora tábornok, Cantelli prefect, s több hadsegéd kísérté. A király észrevehetőleg meg volt indulva, s több izben felkelt ülő helyéről.

BÉCSI BÖRZE február. 11-kén 1865.

Table with columns for 'Adott ár.' and 'Tartott ár.' containing various market prices for commodities like flour, oil, and sugar.

Á t n é z é s e

a kolozsvári levél- és szekérposta indulásának s érkezésének.

Indul a levélposta:

Magyarhonba és külföldre naponként déli 12 órakor. Szegedre, Brassóba, Kolozsvárra naponként déli 12 órakor.

Érkezik a levélposta:

Magyarhon- és külföldről, névszócint: Bécsből, Pestről, Kassáról, Szegedről, Temesvárról, Aradról, N. Váradról naponként 2-3 óra tájban.

A szekérposta indul:

Bécs, Pest és Nagy-Várad felé naponként déli 12 órakor. Szegedre és Brassóba stb. naponként d. n. 5 órakor.

A szekérposta érkezik:

Bécs, Pest és Nagy-Váradról naponként d. n. 2-3 óra közt. Szegedről és Brassóba naponként reggeli 8-9 óra közt.

A Biasini gyorskocszi indul:

Kolozsvárról Nagy-Váradra vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton déli 11 órakor. Nagy-Váradról Kolozsvárra, hétfőn, szerdán, pénteken, vasárnap, a vonat érkezése után.

Alsó ausztr. mérő: vagy is két nagy véla. Tiszta búza, Rozs, Árpa, Zab, Török-búza.

Table with columns for 'Tiszta búza', 'Rozs', 'Árpa', 'Zab', 'Török-búza' and 'Marhabús forrás' showing market prices for various goods.

Gabonáról Kolozsvárról febr. 9-kén 1865.

(Bécsi mérője osztrák értékben.) Tisztabúza 2 fnt 60 kr. Elegybúza 2 fnt - kr. Rozs 1 fnt 40 kr.

H I R D E T É S E K.

(37) Haszonbéri hirdetemény. Bartha Domokosnak Kolozsvártól 2 órai távolságra eső Pata helységében 120 holdnyi területű tisztított szántóföld és rétből álló birtoka, 4 osztályú jó lakház, cselédházakkal, és Szentgyörgy napra készen leendő új istállóval, kocsma és erdőjoggal 1865 április 1-jétől, vagy legkésőbb Szentgyörgy naptól kezdve 6 évre haszonbérbe kiadó.

(38) Haszonbéri hirdetemény. Kolozsvár és Torda között Bányabükön a posta állomás mellett, egy jó állapotban levő kényelmes kő fogadó állással, veteményes, gyümölcsös kerttel, töröküzem és kaszáló-réttel, ezen folyó évi április 24-dikétől kezdve, három egymástán folyó évre adandó. Értekezhetni felőle Bányabükön, a báró Radák udvarban, és Nagyenyeden méltóságos Zeyk Károly ural.

(40) A nagyenyedi ref. főtanodának Nagyenyeden lévő „Két hatyú” és „Sisak” című vendéglőfogadói, folyó évi mártius hó 2-án d. e. 9 órakor, folyó évi április 24-én kezdve 3 egymástán következő évre közárverés útján haszonbérbe adnak. A t. e. vállalkozói kívánók az elsőre néve 100, az utolsóra néve pedig 50 o. ért. fnt bánatpénzzel magukat ellátva, a kitűzött napon a főtanoda helybeli udvarbirtok lakán megjelenni kötelezettek.

(275) Nem kell többé esukamáj-olaj! jódtartalmu retek-szörp GRIMAULT és TÁRSA, párisi gyógyszerészekről, rue de la Feuillade 7. sz. A párisi főköröda orvosok bizonyítása szerint, a mely több egyetem mutatónyában és kísérletében látható, a szörp legnagyobb sikerrel alkalmaztatik a csukamájolaj helyett, a melyet jóval felülmúlja. Gyógyít mellbetegségeket, skrofulát, vörzskórt, a bőr halványosságát és zsibbadását, étvágy-bírányt, s vertisztítás által erősíti a szervezetet. Szóval a legjobb tisztítószer. Soha sem fogja el a beleket s a gyomort, mint a hamuszir és vasjod, s nagy sikerrel használtatik gyermekeknek is, a kik mirigyben szenvednek. Dr. Cazenave a párisi St. Louis kórháztól különösen ajánlja bőrbetegségeknél. Kapható az osztrákbirodalom minden nevezetesebb gyógyszerüzében.

HUNGARIA biztosítóbánk. A Pozsonyban megalakult Hungaria biztosítóbánk alóli ügynöksége ezenel közöndomással teszi, hogy ezen hazai biztosító-intézet működését, egyelőre a tüzkár elleni biztosítási téren már megkezdvén, a nagyérdemű közönségnek ezenel felajánlja szolgáltatását biztosítások eszközésére.

(41) Óvás. Az iránt, hogy Szebeni Dávid Löve mint Sensal 10 forintot veszen fel, hogy kölesön 500 frtot szerezen, melye meghozva 1860-ban jul. 11-én, az arról való Wekk-szelbe sept. 1-ig, és így egy hó, és 20 napi kamata 700 forintot irat a hozzá tartozó kölcsönözök által, s ezen tartozásnak cennyi részbeli kifizetésére tölem egy 300 frtól szóló kötelezet esikor ki, 1860-ban december 15-kén, a 1861-ki május 1-jén való megfizetésre, mit bé nem várva.

kiűzött 1861-ki május 1-je előtt 1861-ki március 28-áig 870 fnt kifizetődik, az egész tartozás meg van fizetve. 1861-ki március 26-án, a 870 fitokat a radaóti posta útján Dávid Lövének kézbesitem, de ő a venyit csak 1861-ki apr. 2 ról irta, az ő számitása szerint öt napi kifizetés még 86 fitát követelne, sem a kötelezet, sem a Wekk-szelt vizsgálza nem küldette, melyért kéntelen vagyok őt a Criminal-Gerichthez bépánaszolni. Óvakodom azért, és figyelmeztetek mindenkit, hogy sem az általa, az én nevem alatt írt 300 fntos Contractust, sem a nóm és Mártonfi Ignác nevek alatti 956 fntos wekk-szelt, minthogy a Contractusra nem adott semmi pénzt kölesön, a Wekk-szelbe írt összeg pedig ki van fizetve, — azokat pénze elvesztése terhe alatt senki magához ne vegye. Csapón, február 12-én, 1865.

(26) Figyelemre méltó! Az első Magyar Kertész-gazdászati ügynökség bizomány magtára P e s t r ő l.

Alóli van szerencsém jelenteni a t. e. közönségnek, miszerint a fennírt ügynökség bizomány nagraktárát birom, honnan a legjelesebb bel- és külföldi gazdasági és kerti vetemény magvak, ugy szintén mindennemű fák, szőlővesszők, dísz-növények, virág-bagymák stb. szóval minden oly tárgyak, a mik bel- és külföldi mag árjegyzékekben előfordúnak, nálam jelen évi február 10-étől kezdve rékszint rökön találhatók, részint megrendelhetők lesznek; még pedig ugyanazon árba, mint a fentnevezett ügynökségnél; a hol is a göngyös és a szállítási árak legújtanosabb eszközéséről, s a legbiztosabb esira képes jó magvakról kezkeskednek.

A fennevezett ügynökséget nem a nyereszkesedési vágy, hanem egyedül csak is azon óhajtas vezette Erdélyben e vállalat felállítására, hogy nem csak Magyar, de a testvér Erdélyben érdemes Gazdaközönségének is a legillendőbb olcsó árban szolgálhasson e czikkkel; s ez által a gazdaság érdekét nemli részben előmozdítsa. A nevezett czikkre, továbbá jelen évi február 1-sőjéről kiállított arról szóló árjegyzékekre, s minden a gazdaság terére szükségeltető gépekrei megrendeléseket a fennírt időtől fogva (bémentett levelekben) elfogad, s azok pontos és gyors eszközéséről kezkeskedik.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvárt, Harmath Józsefnél Tordán, Wittich Józsefnél Maros-Vásárhelyt, Dobray Nándornál S. Udvarhelyt, Barths Domokosnál S. Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden, Sindel Károlynál Brassóban k a p h a t ó:

A Hora-támadás története. Irta id. gróf Teleki Domokos. Ára 1 fnt 80 kr. oszt. ért. Emléklapok Kolozsvár előkorából. Vass József kegyesrendi közoktató, a magyar tud. akademia és erdélyi Múzeum-egylet levelező tagjától. Borítékba fűzve 40 kr.

A Girondiak története. Irta Lamartine A., fordította Jánosi Ferencz. Az egész munka 10 kötetben fog megjelenni, minden kötet ára 1 fnt. A két első kötet már megjelent. A kis Andor és Zoltán könyve. Elemi magyar Olvasókönyv. Mindkét nemű népkölkak I-ső és II-dik osztályainak számára irta Pánczél Ferencz. Tizenkét csinos fametszettel. Ára kemény kötésben 50 kr. Bock E. K. D-or. Az egészség négy könyve. A magyarnép szülkségeihez alkalmazva, számos fametszettel: I. kötet. Az egészséges ember testi mivolta. II. kötet. A testi egészség fentartása. III. kötet. A beteg test ápolása. IV. kötet. Az ember szaporodása. 4 kötet ára 5 fnt. A magyar korona országainak rövid földrajza, népkölkak s általábánelemi osztályok használatára irta F. Szabó Sámuel tanár. III-dik kiadás. Ára fűzve 28 kr. Kemény kötésben térképpel 65 kr. A vegytan iskolája. Dr. Stöckhardt után dolgozta Berde Áron természettudományok tanára és a magy. tud. akademia I. tagja. Második átdolgozott kiadás. Ára 2 fnt o. ért. Az általános világtörténet vezérfonala, leánytanodák számára és magánhasználatra. Oesser V-dik javított kiadása szerint. 90 kr. Általános kór és kórjelzéstán. Irta Balogh Kálmán orvosudor. 3 fnt 50. Szépészet, az-az aesthetica. Elemező módszer szerint. Irta Purgstaller Kal. József. Uj változatlan lenyomat. 50 kr.

(39) A tordai czifrafogadó tevezet alatt esmeretes vendéglő f. év április 24-én kezdődik, haszonbérbe adandó lévén, a vállalkozók ez iránt Tordán helyt lakó tulajdonossal f. év április 1-ső napjáig, bár mikor értekezhetnek.

(24) A kolozsvári rom. kath. fötiszt. Egyházmegye javadalmihoz tartozó hídutezai Quarta-ház nevezett alatti vendéglő folyó évi Szentgyörgy naptól kezdve három egymástáni évre a jövő mártius 3-dik napján délelőtt 9 órakor, a plébániai épületben tartandó egyezkedés nyomán haszonbérbe adandó léssen, bérbe venni számdékozó, a feltélti pontokat addigis ugyanott február 9-től kezdődőleg megtekintheti, s bővebb értesítést is kaphat, mi is ezenel közöndomásra jutatik.

Kolozsvárt, január 20-án, 1865. SCHÜTZ JÓZSEF, gondnok.

(32) Eladó külsők. Kászoni Ignácné szillettett Sikó Anna urasszonynak Kolozsvár várossa határan fekvő következő külsőségei: hold 61. 1. A Nádos túlsó melyekén szántó 1 512. 2. Ugyanott szántó 1 40. 3. Ugyanott szántó 1 1269. 4. Az alsó Nádostereán szántó 1 550. 5. A Bértő és Nádostereán alján szántó 4 134. 6. Kajántó-völgye innesső oldalsán kaszáló 11 1563. 7. Ugyanott legelő 876. 8. A Harmad-völgyben kaszáló 7 1200. 9. A káposztás berekben kaszáló 506. 10. Alsó-kövespadon szántó 1 1573. 11. Ugyanott legelő 400. 12. Felső-kövespadon szántó 1 1455. 13. A Nagyszoporban, és Eperjes terén kaszáló 32 278. Szabad kézből örök áron eladók. Értekezhetni és vásárlt köthetni irántok Mikó Lőrincz nélszétárf utczában 16 sz. alatt.

(30) Malom és birtok eladás. Nemes Dobokamegyében Vizszilváson, Szamosujvártól fél órányira, a Szamos-vízére épült 8 kerekű lisztelő malom, mellette levő fogadóházzal és kocsma-joggal, ugy a faluban is külön kocsma-joggal és mintegy 164 hold belső-külső szántó, kaszáló és legelő földkelek, szőlővel, erdővel és berekkel, ugy szinte Gyékényes helységben levő kocsma-joggal és mintegy 80 hold erdővel szabad kézből eladó. Értekezhetni Kolozsvárt ügyvéd Nemes Józseffel, Óvár saját-ház; vagy a tulajdonossal piaczor 2. sz. alatt.

(35) A Széchenyi téren kereskedő FATTER ISTVÁN ur által birt 38 számú telek, a bozzá tartozó árul-bolttal, Szentgyörgy naptól kezdve több évre haszonbérbe kiadó. Értekezhetni iránta Hidkapun kívül, a 43-dik számú házban. (36) Eladó bor. Alóliának van 1862-béli kétezer lehubzott, s jól gondozott 1200 veder bora. A venni akaró értekezhet személyesen, vagy bémentett levél által Marosvásárhelyt, kövecesuteza 1010 sz. a Kozsza Györggyel.